

Grundtvig-litteratur 1974-1978

Ved Aage Jørgensen

Nedenstående bibliografi over Grundtvig-litteratur 1974-1978 er at betragte som en videreførelse af tilsvarende bibliografier offentliggjort i *Grundtvig-Studier* 1968, 1971 og 1974 (kumuleret udgave 1975, cf. ndf. u. II).

Stoffet er ordnet efter bibliografiske kriterier frem for efter emnekredse. Tidsrammen gælder ikke absolut, idet enkelte bidrag af ældre dato og adskillige fra begyndelsen af året 1979 er medtaget.

Med hensyn til avisstoffet gælder, at bibliografien ikke gør krav på fuldstændighed. Medtaget er i alt væsentligt, hvad også *Avis Kronik Index* har fundet det rimeligt at redde fra glemsel.

I. Udgaver

Dag- og Udtogsbøger, I: *Tekster* (nr. 1-25); II: *Kommentar*. Udgivet af Det danske Sprog- og Litteraturselskab ved Gustav Albeck. C. A. Reitzels Boghandel, København 1979. 461, 279 s. [Indledning, II s. 9-50.]

Anmeldt af: Mogens Baumann Larsen (*Aalborg Stiftstidende* 11.10. 1979), Ebbe Kløvedal Reich (*Politiken* 24.10. 1979), P[eter] R[iemann] (*Dansk Kirketidende*, nr. 47, 25.11. 1979) og P. G. Lindhardt (*Jyllands-Posten* 2.10. 1979), Fl. Lundgreen-Nielsen (*Kristeligt Dagblad* 28.9. 1979), Henrik Neiiendam (*Weekendavisen* 28.9. 1979) og William Michelsen (*Information* 24.10. 1979).

Konfrontation. Grundtvigs prædikener i kirkeåret 1854-55 på baggrund af Kierkegaards angreb på den danske kirke og den »officielle« kristendom. Udgivet af P. G. Lindhardt. Akademisk Forlag, København 1974. 220 s. [Indledning s. 5-19; prædikener s. 21-188; kommentar s. 189-206; efterskrift s. 207-17.]

Anmeldt af: Jørgen K. Bukdahl (*Aarhus Stiftstidende* 9.2. 1975), N.E. Grunnet (*Præsteforeningens Blad* LXV 1975, s. 181-83), Holger Kjær (*Højskolebladet* 1975, s. 148 og 150-51), William Michelsen (*Grundtvig-Studier* 1975, s. 69-74), Viggo Mortensen (*Information* 28.1. 1975), Emanuel Skjoldager (*Kierkegaardiana* X 1977, s. 310-12). – Cf. Kaj Thanings diskussionsbidrag »Lindhardts bog om Grundtvig og Kierkegaard«, *Præsteforeningens Blad* LXV 1975, s. 641-48 og 657-63, og »Kierkegaard, Grundtvig og Lindhardt«, *Dansk Udsyn* LV 1975, s. 213-43.

Regeneration. Grundtvigs prædikener i kirkeåret 1855-56. Udgivet af P. G. Lindhardt. Akademisk Forlag, København 1977. 204 s.

Anmeldt af: Vilh. Dickmeiss (*Berlingske Tidende* 26.6. 1977), [Jan] Fryd[enberg] (*Aarhus Stiftstidende* 21.1. 1977), [Jens] Ravn [Olesen] (*Kristeligt Dagblad* 9.7. 1977), vm [v: Viggo Mortensen] (*Information* 17.2. 1977).

Cf. Kaj Thaning, »Grundtvigs opgør med døden, Kierkegaard og sig selv i 1856«, *Præsteforeningens Blad* LXVII 1977, s. 553-61 og 569-77.

Selected Writings. Edited and with an Introduction by Johannes Knudsen. Translated by Johannes Knudsen, Enok Mortensen, Ernest D. Nielsen. Fortress Press, Philadelphia 1976. viii, 184 s. [Indledning af JK s. 1-8; forbemærkninger til de enkelte afsnit af EM s. 85-87 og af JK s. 119-21 og 147-50.]

Anmeldt af: Niels Lyhne Jensen (*Grundtvig-Studier* 1977-78, s. 293-96), P. G. Lindhardt (*Jyllands-Posten* 31.3. 1977), Hans Magle (*Kristeligt Dagblad* 6.1. 1977).

II. Separattrykte Afhandlinger etc.

Engberg, Poul, *Den danske sag. Folkelighed og kristendom hos Grundtvig 1845-55*. Grevas Forlag, Århus 1977. 91 s.

Anmeldt af: Peder Bukh (*Kristeligt Dagblad* 21.5. 1977), Hans Haarder (*Jydske Tidende* 4.6. 1977), P. G. Lindhardt (*Jyllands-Posten* 7.6. 1977), Per Warming (*Flensborg Avis* 4.4. 1977). – Cf. Claus Grymers Engberg-interview »Modersmålet må gøres levende«, *Kristeligt Dagblad* 26.4. 1977.

Grundtvig och folkkupplysningen – en samling artiklar som knyter an till N.F.S. Grundtvigs tankevärld. Nordiska Folkehøgskolerådet/Nordens folkliga Akademi, Kungälv 1978. 126 s. [Indhold: »Förord«, s. 7-8; Erica Simon, »Grundtvigs syn på skola och kultur – Sorø och Göteborg«, s. 9-28; Gustaf Björkstrand, »Folkehøgskolan och antikulturen«, s. 29-34; Hanne Engberg, »Grundtvigs højskolesyn som det ses i 'Haandbog i Verdenshistorie'«, s. 35-45; Olav Klonteig, »Har vi bruk for Grundtvig i dag?«, s. 46-53; Frederik Christensen, »At være folkehøgskolelærer«, s. 54-63; Tor Stallvik, »Folkehøgskule, folkeopplysning og voksenopplæring«, s. 64-70; Vilhelm Nielsen, »Folkehøgskolen mellem Grundtvig og Marx«, s. 71-82; Vilhelm Nielsen, »Grundtvig og [Ivan] Illich«, s. 83-93; Sven Borgen, »Grundtvig og [Paulo] Freire«, s. 94-103; Erica Simon, »På sporet af national identitet: De nordiske lande som inspiration for Afrika«, s. 104-22; Gøsta Vestlund, »Grundtvig, Freire och FDC«, s. 123-26.]

Henningens, Bernd, *Die Politik des Einzelnen. Studien zur Genese der skandinavischen Ziviltheologie. Ludvig Holberg, Søren Kierkegaard, N.F.S. Grundtvig*. Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1977. S. 160-75 (3. kapitlet »N.F.S. Grundtvig: Der Prophet einer zivilen Theologie«). [Dissertation, München 1974-75; Studien zur Theologie und Geistesgeschichte des Neunzehnten Jahrhunderts, Bd. 26.]

Anmeldt af: Gerhard Beier (*Skandinavistik* VII 1977, s. 152-53), Erik M. Christensen (*Scandinavica* XVIII 1979, s. 65-67), Flemming Lundgreen-Nielsen (*Danske Studier* 1979, s. 163-64), Viggo Mortensen (*Grundtvig-Studier* 1977-78, s. 296-98).

Jørgensen, Aage, *Grundtvig-litteratur 1963-1973. En bibliografi*. Aarhus 1975. 28 s. [Kumulation af bibliografier offentliggjort af Karen Højer-Pedersen og Aa] i *Grundtvig-Studier* 1968, s. 76-85, 1971, s. 107-10, og 1974, s. 76-84.]

Klonteig, Olav, *Daningsidéar hjå Grundtvig*. Norsk Folkehøgskolelag, St. Milde 1977. 37 s. (Den norske Folkehøgskulen, skrift nr. 4.)

Anmeldt af: Poul Engberg (*Høgskolebladet* 1979, s. 508-09).

Kvist, Jens, *Menneske – og så? En kritisk redegørelse for antropologien hos henholdsvis Søren Kierkegaard og N.F.S. Grundtvig*. Teol Tryk, Århus 1977. iv, 89 s.

Larsen, Ejvind, *Grundtvig – og noget om Marx*. Studenterkredsen, Århus 1974. 86 s. [Se *Grundtvig-Studier* 1974, s. 77.]

- Anmeldt af: Johs. H. Christensen (*Højskolebladet* 1974, s. 591-99), Johannes Møllehave (*Præsteforeningens Blad* LXIV 1974, s. 710-11), Kaj Thaning (*Grundtvig-Studier* 1974, s. 86-90). – Diskussion i *Kredsen* XLII 1974, s. 25-40: Kaj Thaning, »Utopi og realisme«, s. 25-28; Johannes Lauridsen, »Bemærkninger i Anledning af Ejev. Larsens Bog«, s. 29-31; Jens Glebe-Møller, »Grundtvigianisme eller kapitallogik«, s. 32-36; Steffen Birk Hansen, »Viljen fra 1812«, s. 36-40 [også offentliggjort som anmeldelse i *Kritik* nr. 32, 1974, s. 125-32]. – Cf. også: Ebbe Kløvedal Reich, »Marx, troen og kultureliten«, *Politiken* 18.3. 1974.
- Petersen, Niels, *Ebbe Kløvedal Reich, hans Frederik og N.F.S. Grundtvig. Redegørelse og debat*. Konrad Jørgensens Bogtrykkeri, Kolding 1976. 145 s.
- Anmeldt af: Poul Engberg (*Kristeligt Dagblad* 22.10. 1976), Jens Kruuse (*Jyllands-Posten* 7.11. 1976), Viggo Mortensen (*Information* 23.12. 1976), Arne Brandt Pedersen (*Præsteforeningens Blad* LXVI 1976, s. 823-24).
- Simon, Erica, *Hovedtræk i Grundtvigs kulturfilosofi eller historiesyn*. Højskolebladet, Odense 1974. 45 s. [Særtryk af Vilhelm Nielsens oversættelse af indledningen til Erica Simons franske udgave af afhandlingen »Om Nordens videnskabelige Forening«; 2. opl., 1977.]
- Skjoldager, Emanuel, *Hvorfor blev Søren Kierkegaard ikke grundtvigianer [?]*. C. A. Reitzels Boghandel, København 1977. 121 s. (Søren Kierkegaard Selskabets populære skrifter, XVI.)
- Sneen, Donald Juel, *The Hermeneutics of N.F.S. Grundtvig*. 356 s. [Th. D.-thesis, Princeton Theological Seminary, 1968; cf. *Dissertation Abstracts* XXIX A, s. 2796-97.]
- Thodberg, Christian (red.), *For sammenhængens skyld. Ord og motiver i Grundtvigs salmer og prædikener*. Udgivet af Institut for praktisk Teologi ved Aarhus Universitet. Århus 1977. 290 s. (Indgår i *Grundtvig-Studier* 1977-78, der desuden indeholder anmeldelser, engelske resuméer, etc.; 313 s.). [Indhold: »Forord«, s. 7-9; Ebbe Fibiger, »Jesus Kristus – Guds Ord«, s. 10-36; Morten Mortensen, »Helligånden, Guds røst på jord«, s. 37-64; Erik Krebs Jensen, »Hjertets gudbilledlighed«, 65-96; Henning Sørensen, »Troens grund«, s. 97-123; Christian Højlund, »Håbets mellemrum. Nutid og fremtid i Grundtvigs tolkning af håbsbegrebet«, s. 124-57; Valdemar Leth Ludvigsen, »Herrens bøn 'Fadervor'«, s. 158-85; Leif Kalleisen, »Nadverelementerne og billedsynet«, s. 186-212; Lise Brandt Fibiger, »Grundtvigs væksttanke. Fra menneskelivets begyndelse til dets fuldendelse«, s. 213-46; Lise Helweg, »Til Glæde for Graad. Om V-strukturen i Grundtvigs 'håbssalme'«, s. 247-59; Christian Thodberg, »Den grundtvigske arv: Christian Hostrup som prædikant med særligt henblik på de grundtvigske elementer«, s. 260-90.]
- Anmeldt af: Ole Brandt-Pedersen (*Præsteforeningens Blad* LXVIII 1978, s. 137-44), Vilhelm Dickmeiss (*Berlingske Tidende* 19.3. 1978), Mogens Lindhardt (*Kristeligt Dagblad* 2.8. 1978), P. G. Lindhardt (*Jyllands-Posten* 16.4. 1978), Knud Ottosen (*Aarhus Stiftstidende* 26.4. 1978).

III. Afsnit i litteraturhistoriske o.a. Fremstillinger

- Albeck, Gustav, »N.F.S. Grundtvig«. I: *Dansk Litteratur Historie*. Ny, udvidet udgave. II: *Fra Ludvig Holberg til Carsten Hauch*. Politiken, København 1976. S. 500-55,

- hvortil litteraturvejledning s. 647-51. Cf. reg. i bd. VI, 1977. [1. udgave, 1964-66.]
- Albeck, Gustav, »Bidrag til det jyske universitets forhistorie«. I: Gustav Albeck (red.), *Aarhus Universitet 1928-1978*. Udgivet af Det lærde Selskab. Universitetsforlaget, Aarhus 1978. S. 23-25, 35-36. Cf. reg.
- Andersen, Leo & Katrin Hjort, *Den danske folkeskoles udvikling frem til 1958*. Fagkritisk Front, Århus 1975. S. 120-25. (Fagtryk, 22.)
- Appel, Elin, *Kvindens genmæle*. Branner og Korch, København 1978. S. 122-28 (o: afsnittet »Grundtvig mellem hedenskab og kristendom«).
- Bak, Karl, *Højskolesangbogens historie. Et bidrag til den grundtvigske folkehøjskoles historie*. Gyldendal, København 1977. 108 s. [Spec. henvises til afsnittet »N.F.S. Grundtvig«, s. 9-29.]
- Balling, J. L. & P. G. Lindhardt, *Den nordiske kirkes historie*. 4. omarbejdede udgave. Nyt Nordisk Forlag, København 1979. S. 213-14, 216-25. Cf. reg.
- Behrendt, Poul, *Viljens former. Augustin – Goethe – Grundtvig*. Fremad, København 1974. S. 121-94 (o: kapitlet »Historiens krop. Epoker i Grundtvigs forfatterskab«). [Noter s. 219-20.]
- Anmeldt af: Torben Brostrøm (*Information* 16.12. 1974), John Chr. Jørgensen (*Politiken* 11.11. 1974), Niels Kofoed (*Kristeligt Dagblad* 4.3. 1975).
- Bennike, Holger, *Bibelen i Salmebogen*. J. H. Schultz Forlag, København 1975. 269 s. [Omfatter to dele: »Fra Bibelen til Salmebogen« s. 7-142, »Fra Salmebogen til Bibelen« s. 143-269.]
- Anmeldt af: Helge Dahn (*Hymnologiske Meddelelser* V 1976, s. 53).
- Bülow-Hansen, T., *Den kristne tanke gennem tiderne*. 2. udgave, 2. oplag. Gyldendal, København 1975. S. 43-47. [Undervisningsbog for gymnasiet og HF.]
- Dahl, Per, *Thorkild Bjørnvigs tænkning*. Gyldendal, København 1976. S. 63-79 (o: kapitlet »Essayet 'Om »Orm og Tyr«'. Fra Kierkegaard til Grundtvig«).
- Dahl, Willy, *Kristian Elster. Veien fra Grundtvig til Marx*. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1977. 174 s. [Heri s. 42-46 om grundtvigianismen, der i Norge var »en progressiv borgerlig bevægelse som var rettet mot restene av feudalisme og despoti, og mot det undertrykkende og autoritære i embetsmannsveldet« (s. 56).]
- Elbek, Jørgen, »Fra Nyårsmorgen til Nordens Mytologi. Et tillæg til Grundtvigs atten prøveår«/»Deltheden hos Grundtvig efter 1832«. I hans: *Fra Grundtvig til Goethe. Artikler 1973-1977*. Akademisk Forlag, København 1978. S. 7-12, 13-17. [Oprindelig offentliggjort i hhv. *Kritik* nr. 31, 1974, s. 35-40, og *Grundtvig-Studier* 1975, s. 33-38.]
- Anmeldt af: Jørgen K. Bukdahl (*Kristeligt Dagblad* 21.3.1979).
- Fatum, Poul, *Den pædagogiske tænkings historie*, II. Gjellerup, København 1970. S. 66-70.
- Gerhardt, Martin & Walther Hubatsch, *Deutschland und Skandinavien im Wandel der Jahrhunderte*. 2., verbesserte und bis an die Gegenwart geführte Auflage. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1977. S. 318-22; cf. reg. [1. Auflage, Bonn 1950.]
- Greenway, John L., *The Golden Horns. Mythic Imagination and the Nordic Past*. The University of Georgia Press, Athens 1977. S. 161-63.
- Hansen, K. Robert, *Jert hus skal I bygge –. En gennemgang af den danske folkekirkes brudevielsesritual m.m.* Lohses Forlag, Fredericia 1979. S. 108-19.
- Henriksen, Aage, Erik A. Nielsen & Knud Wentzel, *Ideologihistorie*, I: *Organismetænkningen i dansk litteratur 1770-1870*. Fremad, København 1975. Spec. s. 36-38, 40-43 og 54-66. [Cf. reg. i bd. IV, 1976, s. 118.]

- Haarder, Andreas, *Beowulf. The Appeal of a Poem*. Akademisk Forlag, København 1975. 341 s. [Disputats forsvaret på Aarhus Universitet 11.4. 1975; om Grundtvig spec. s. 22-27, 59-88 og 281-85; cf. reg.]
Se hertil: Jens Kruise, »En moderne videreførelse af Grundtvigs Beowulfstudier«. *Grundtvig-Studier* 1975, s. 74-80.
- Kaszyński, Stefan H. & Maria Krysztofiak, *Zarys historii literatury duńskiej*. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 1976. S. 46-47.
- Klem, Lone, *Navne i dansk litteratur*. Under medvirken af Erling Nielsen. 4. udgave. Gyldendal, København 1979. S. 66-68. [Supplementsbind til 3. oplag af Gyldendals Bibliotek/Dansk Litteratur, 1979-81; 1. udgave, 1963; 2. udgave, 1970; 3. udgave, som »uglebog«, 1974.]
- Lindhardt, P. G., *Vækkelse og kirkelige retninger*. 3. reviderede udgave. Forlaget Aros, Århus 1978. Spec. s. 37-45 (∴ afsnittet »Den 'mageløse opdagelse'«). Cf. reg.
- Lönnroth, Lars, 'Frihed for Loke såvel som for Thor'. *Den nordiska mytologin som politiskt redskap i grundtvigiansk bonde- och folkhögskolemiljö*. Aalborg Universitetsforlag, Aalborg 1979. 59 s., 20 pl. (Serie om folkekultur, nr. 1.) [Heri s. 4-9 om »Nordens Mythologi«.]
- Malling, Anders, *Dansk Salme Historie*. VIII: *Salmebøgerne*. J. H. Schultz, København 1978. 561 s. [Spec. henvises til s. 311-73, om »Roskilde Konvents Salmebog« og »Salmebog for Kirke og Hjem«, s. 435-55, om de grundtvigske frimenigheders og valgmenigheders forvaltning af »arven fra Vartov«, og s. 459-551, om »Den danske Salmebog«.]
Anmeldt af: Jens Lyster og Jens Højgård (*Hymnologiske Meddelelser* VIII 1979, s. 252-64).
- Nielsen, Jørgen Erik, *Den samtidige engelske litteratur og Danmark 1800-1840*, I-II. Nova, København 1976-77. Se reg. (Publications of the Department of English, University of Copenhagen, 3-4.)
- Nielsen, Kai Møller, *Homeroversættelser og heksameterdigte. Linjer gennem den danske litteraturs historie*. Odense Universitetsforlag, Odense 1974. Spec. s. 186-90 (om Grundtvigs oversættelse af *Iliaden* I, 1-62), 191-92 (om Grundtvigs oversættelse af *Odyseen*). Cf. reg. [Disputats, forsvaret på Aarhus Universitet 29.11. 1974.]
- Nørgård, Anders, *Den grundtvigske reformation*. Forlaget Aros, Århus 1978. 176 s. [Forkortet udgave ved Peder Bukh af *Grundtvigianismen*, I-III, 1935-38.]
Anmeldt af: Poul Engberg (*Højskolebladet* 1979, s. 68-69).
- Schmitz, Victor A., *Dänische Dichter in ihrer Begegnung mit deutscher Klassik und Romantik*. Vittorio Klostermann, Frankfurt a. M. 1974. Spec. s. 93-104. Cf. reg. (Studien zur Philosophie und Literatur des neunzehnten Jahrhunderts, Bd. 23.)
- Svensden, Paulus, *Gullalderdrøm og utviklingstro. En idéhistorisk undersøkelse*. 2. udgave. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1979. S. 337-51 (∴ afsnittet »Gudsrike-forventning«). Cf. reg. [1. udgave, 1940.]
- Togebjerg, Knud, *Ogier le Danois dans les littératures européennes*. Munksgaard, København 1969. S. 264-69.
- Tybjerg, Chr. & Jef Tange, *Kirke- og missionshistoriske skikkelser. Fortalt for ungdommen*. Ny revideret udgave. Lohses Forlag, Fredericia 1975. S. 168-79.
- Zerlang, Martin, *Bøndernes klassekamp i Danmark. Agrarsmåborgerskabets sociale og ideologiske udvikling fra landboreformernes tid til systemskiftet*. Medusa, København 1976. 410 s. [Spec. kapitlerne »Grundtvigianismens frembrud«, s. 165-75, »Grundtvigianismen

konsolideres«, s. 176-81, »Valgmenighed og offentlighed«, s. 182-87, »Grundtvigianismens forfald«, s. 188-94, »Den grundtvig-koldske folkehøjskole«, s. 253-61, og »Højskolesang og borgerlig kultur«, s. 262-67.]

Wivel, Peter, *Slaveanstalten. Skolens farlige forhistorie*. Illustreret af Claus Deleuran. Høst & Søn, København 1972. S. 12-18. (Høsts debatbøger, nr. 6.)

Ægidius, Jens Peter, *Mytologi og Folkehøjskole*. Fri nordisk Folkehøjskole, 1978. 91 s. (Foreningen Fri nordisk Folkehøjskoles småskriftserie, nr. 32.) [Heri s. 7-18 om »Nordens Mythologi«.]

IV. Artikler i Tidsskrifter og Samleværker

- Albeck, Gustav, »Nogle bemærkninger vedrørende en samlet udgave af Grundtvigs dagbøger«. *Grundtvig-Studier* 1976, s. 28-41. [Foredrag holdt ved Grundtvig-Selskabets årsmøde i Århus 1976.]
- Balslev-Clausen, Peter, »'Et Barn er født i Betlehem'. Grundtvigs julesalme«. *Hymnologiske Meddelelser* VIII 1979, s. 193-231.
- Begtrup, Holger, »Det grundtvigske livssyn og den grundtvigske skole«. *Højskolebladet* 1975, s. 754, 756-60. [Foredrag holdt ved et højskolelærermøde i Ullensvang 2.9. 1926 og oprindelig offentliggjort i *Højskolebladet* 1926, sp. 1249-58.]
- Brahm, Erling, »Om dåben i nogle Brorson- og Grundtvigsalmer«. *Hymnologiske Meddelelser* III 1974, s. 81-88.
- Bredsdorff, Morten, »Digteren Goldschmidt og Grundtvig. Et opgør om Nationalitet og Danskhed«. *Grundtvig-Studier* 1974, s. 26-50. [Hertil William Michelsen, »Om Grundtvig som europæer«, *smst.* s. 51-53.] [Engelsk resumé s. 91-93.]
- Bugge, K. E., »Grundtvigs skolesyn«. *Tidsskriftet Den frie Lærerskole* (Ollerup) XVII:2 1968, s. 13-18.
- Bugge, K. E., »Pædagogik og livsanskuelse hos Grundtvig«. *Pædagogik* V:3 1975, s. 57-81.
- Bugge, K. E., »Grundtvigs bibelhistoriske sange«. *Årbog for dansk Skolehistorie 1978 (= Festskrift til Roar Skovmand 15. juli 1978)*, s. 36-53.
Anmeldt af: PBC [c: Peter Balslev-Clausen] (*Hymnologiske Meddelelser* VII 1978, s. 235-38).
- Bukdahl, Jørgen, »Kirkekamp og broderstrid. Grundtvig og Kierkegaard«. I hans: *Tordenvejret og gentagelsen*. Gyldendal, København 1974. S. 48-73. [Også trykt i *Kierkegaardiana* IX 1974, s. 196-219.]
Cf. Gregor Malantschuk, »Grundtvig og Kierkegaard. Et grundtema i Jørgen Bukdahl: Tordenvejret og gentagelsen«, *Dansk teologisk Tidsskrift* XXXVIII 1975, s. 139-43. – Cf. også Regin Prenters anmeldelse af bogen i *Dansk Udsyn* LV 1975, s. 66-72.
- Buske, Thomas, [Anm. af Götz Harbsmeier, *Wer ist der Mensch?*, og Kaj Thaning, *Der Däne N. F. S. Grundtvig*, begge 1972.] *Theologische Zeitschrift* XXX 1974, s. 183-84.
- Byberg, Kirsten, »Højskolen og den folkelige sangtradition ca. 1840-1910«. *Årbog for dansk Skolehistorie* VII 1973, s. 20-53. [Bl.a. – s. 32-37 – om Grundtvigs bidrag til den folkelige sangs tekstrepertoire.]

- Baarstrøm, Karl Aage, »Grundtvigs pædagogiske synspunkter i 1806«. *Årbog for dansk Skolehistorie* XIII 1979, s. 109-24.
- Ehnevid, Tord, »The Dominant Peoples in History according to Grundtvig and Hegel«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 115-27.
- Eller, Povl, »Grundtvig på Grundlovsbilledet«. *Kulturminster* 3. rk. I 1973, s. 114-31. [Om Constantin Hansens billede af den grundlovgivende rigsforsamling, med Grundtvig placeret præcist i det perspektiviske forsvindingspunkt.]
- Frandsen, Kristen Skriver, »Grundtvig som kristen historieskriver«. *Kredsen* XLV:4 1978, s. 38-52.
- Grell, Helge, »Skaberordet og menneskeordet – Grundtvigs skabelsessyn«. *Fønix* I 1976-77, s. 228-43.
- Gravsholt, Marinus J., »Grundtvig – vort folks fører«. *Jubilæumsårsskrift 1907-1977 for Krabbesholm Højskole*, 1977, s. 55-62. [Optryk af artikel i højskolens årsskrift 1941.]
- Gulliksen, Øyvind, »'Paa Randen af det bundløse Svælg -'«. *Samtiden* LXXXI 1972, s. 620-30.
- Hansen, Steffen Birk, »Historisk bevidsthed: Erindring eller spekulation. En sammenligning af N.F.S. Grundtvigs og Friedrich Schillers historiesyn«. *Kredsen* XLV:1 1978, s. 22-30.
- Hansen, Uffe, »Guds ord besunget af Grundtvig«. *Grundtvig-Studier* 1975, s. 39-68.
- Harbsmeier, Eberhard, »Bibliographie über Grundtvig-Literatur in nichtskandinavischen Sprachen«. *Grundtvig-Studier* 1976, s. 52-64. [Afsluttet 1970.]
- Harbsmeier, Götz, »Grundtvig and Germany«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 128-38.
- Herngreen, G. F. W., »De betekenis van de Deense dichter-theoloog N. F. S. Grundtvig«. *Rondom het woord* (Hilversum) XVII:4 1975, s. 11-27.
- Herngreen, G. F. W., »Was könnte Grundtvig heutzutage für reformierte Christen bedeuten? Über Grundtvig in Holland«. *Grundtvig-Studier* 1976, s. 7-18, med »forkortet gengivelse« på dansk s. 19-27.
- Hoflund, S. F., »En foregangsmand. Om Otto Grundtvigs præstetid på Falster«. *Stiftsbog og landemode-akt for Lolland-Falsters Stift* 1969, s. 10-23. [Om Grundtvigs ældste bror, f. 1772.]
- Hægstad, Arne, »Et ukendt Grundtvig-brev fra 1824. Med en tråd til Lolland-Falsters præste- og bispehistorie«. *Stiftsbog og landemode-akt for Lolland-Falsters Stift* 1978, s. 93-102. [Brevet, til G. P. Brammer, aftrykkes s. 97-101.]
- Jensen, Jørgen I., »Grundtvigsk bibelbrug«. *Vartovbogen* 1978, s. 32-56.
- Jensen, Niels Marinus, »Folkestyre eller blot demokrati«. *Tidsskriftet Den frie Lærerskole* (Ollerup) XXVI:4 1978, s. 2-6. [Om den grundtvigske forståelse af ordet »folkestyre«.]
- Jensen, Ole, »Kierkegaard, Grundtvig – og tyskerne. Grundtvig-tidhvervsk teologi på tysk«. *Højskolebladet* 1966, s. 803-07.
- Johansen, Steen, »Det Grundtvig-Boisenske familiearkiv«. *Fund og Forskning i Det kongelige Biblioteks Samlinger* XXIII 1977-78, s. 129-50. [S. 148-50 fortagnes manuskripter af N.F.S. Grundtvig i arkivet.]
- Krarp, Søren, »'Kærlighed til fædrelandet -'. Utopi eller konkret, dansk virkelighed«. I: Søren Krarp, Per Stig Møller og Ebbe Kløvedal Reich, *Utopi og virkelighed*. Stig Vendelkærs Forlag, København 1973. S. 9-37. [Optrykt i uddrag i *Tidsskriftet Den frie Lærerskole* (Ollerup) XXVI:4 1978, s. 10-16.]
- Krarp, Søren, »Evangelium og Samfund. 1814-1832-1880«. *Tidhverv* LI 1977, s. 90-98.

- Kuhn, Hans, »Der Dichter in der nationalen Krise. Oehlenschläger, Grundtvig und die Ereignisse von 1807-08«. I: Oskar Bandle, m. fl. (red.), *Studien zur dänischen und schwedischen Literatur des 19. Jahrhunderts*. Helbing & Lichtenhahn, Basel/Stuttgart 1976. S. 47-78. (Beiträge zur nordischen Philologie, Bd. 4.)
- Larsen, Ejvind, »En naturfilosof efter Grundtvigs hjerte«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 50-66. [Om Shakespeares betydning for Grundtvig; engelsk resumé s. 233-34.]
- Larsen, Ejvind, »Grundtvig og Marx. Svar på kritikens spørgsmål om, hvad Martin A. Hansen har at gøre i 'Vindrosen'«. *Vindrosen* XVI:2 1969, s. 3-11, spec. afsnitte »Vekselvirkningen« s. 6-10.
- Lindhardt, P. G. (medd.), »- den Vartou Kjællingepreæst«. *Årbog for dansk Skolehistorie 1978 (= Festskrift til Roar Skovmand 15. juli 1978)*, s. 54-56. [Brev fra A. Strunk til J. J. A. Worsaae bl.a. om Grundtvigs begravelse.]
- L[oesch], L[ise], »Grundtvig, N.F.S.«. I: Henning Harmer og Thomas Jørgensen (red.), *Gyldendals Litteraturreksikon, II: F-J*. Gyldendal, København 1974. S. 103-06.
- Michaelsen, Aslaug Groven, »Salmen, biskopen og filologen. Litterær analyse av Grundtvigs 'At sige Verden ret Farvel'«. *Kirke og Kultur* LXXIX 1974, s. 481-94.
- Michelsen, William, »Det internationale seminar 'Et århundrede efter Grundtvig'«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 172-214. [En »forkortet gengivelse på dansk« af foredragene ved Det internationale Grundtvig-seminar, Helsingør 13.-19.8. 1972. Foredragene, også nogle, der ikke er medtaget her, fordi de omhandler andre emner (folkehøjskole etc.), udgør hovedindholdet i *Grundtvig-Studier* 1973.]
- Michelsen, William, »Om Grundtvigs tidsofattelse. Nogle idéhistoriske bemærkninger«. *Grundtvig-Studier* 1976, s. 42-51.
- Mortensen, Enok, »Den danske salme i Amerika«. *Grundtvig-Studier* 1974, s. 54-75. [Bl.a. om Grundtvig-salmer i engelsk oversættelse; engelsk resumé s. 93-94.]
- Müller, Mogens, »Historikerens Jesus, den historiske Jesus og kirkens Kristus-forkyndelse«. *Dansk teologisk Tidsskrift* XXXVIII 1975, s. 81-104. [Heri om Grundtvig s. 86-91 og 100-01.] [Tysk oversættelse ved Eberhard Grötzingen i *Kerygma und Dogma* XXII 1976, s. 277-98.]
- Natale, Maria Luisa de, »Educazione Popolare e Linguaggio in Nicola Federico Severino Grundtvig«. *Annali della Facoltà di Magistero dell'Università degli Studi di Bari* XIII 1973-74, s. 633-48.
- Natale, Maria Luisa de, »Educazione e religione in Nicola Federico Severino Grundtvig«. *Rassegna di Pedagogia* XXXIV 1976, s. 51-71.
- Natale, Maria Luisa de, »L'Educazione degli adulti nella prospettiva dell'educazione permanente«. *Annali della Facoltà di Magistero dell'Università degli Studi di Bari* XIV 1974-75/1975-76 [udk. 1977], s. 511-39. [Om Grundtvig s. 516-19.]
- Nielsen, Erik A., »'Tag det sorte Kors fra Graven'. En fortolkning«. *Dansk Kirkesangs årsskrift* 1973-74, 1975, s. 58-64.
- Nielsen, Vilhelm, »'Mundens Tronbestigelse'«. *Dansk Udsyn* LIV 1974, s. 265-77 (s. 272-76 om mundtlighed/skriftlighed i dag).
- Nielsen, Vilhelm, »Kan Grundtvigs historiesyn bruges i dag?«. *Dansk Udsyn* LV 1975, s. 133-45.
- Nielsen, Vilhelm, »Det gamle og det nye Venstre – eller: Stat og samfund hos Grundtvig og Marx«. *Vartovbogen* 1976, s. 48-65.
- Nielsen, Vilhelm, »Om at læse Grundtvig«. *Højskolebladet* 1980, s. 7-13.

- Noack, Bent, »Tegnsætningen i nr. 757 i '46 Salmer'«. *Hymnologiske Meddelelser VII* 1978, s. 29-33.
- Pa[ul], F[ritz], »Sang-Værk til den danske Kirke«. I: Johanna Zeitler (red.), *Kindlers Literatur Lexikon*. Ergänzungsband: *Werke A-Z*. Kindler, Zürich 1974. Sp. 966-67.
- Pedersen, E. Thestrup, »Grundtvigs betydning for den danske folkeskole. Er nogle af hans tanker trængt ind her?« *Årbog for dansk Skolehistorie 1978* (= *Festskrift til Roar Skovmand 15. juli 1978*), s. 22-35.
- Pedersen, Jørgen, »Den latinske hymne i tusinde år. Et essay til indføring«. *Hymnologiske Meddelelser VII* 1978, s. 192-227, og VIII 1979, s. 36-90. [Bl.a. om Grundtvigs forhold til den latinske hymnetradition.]
- Poulsen, Henrik, »Historien som historier. Om epik og historie i forening hos Ebbe Kløvedal Reich«. *Meddelelser fra Dansk lærerforening* 1978, s. 413-24. [Bl.a. om romanbiografien om Grundtvig.]
- Prenter, Regin, »Grundtvigs udfordring til moderne theologi«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 11-29. [Engelsk resumé s. 219-25.]
- Reich, Ebbe Kløvedal, »Grundtvig, en dansk mystiker«. I: Nynne Koch, Povl Meisner og Frede Møller-Kristensen (red.), *Det indre univers*. Rhodos, København 1972. S. 72-82.
- Simon, Erica, »La négritude«. *Folkehøjskolen i Norden. Årbog 1963-64*. Det nordiske Folkehøjskoleråd, 1964, s. 39-51. [På svensk, med finsk og engelsk resumé s. 125-28 og 157-61; artiklen indsætter la négritude i et grundtvigsk folkelighedsperspektiv.]
- Simon, Erica, »The Grundtvigian 'Folkelighed' and Leopold Senghor's 'Négritude'«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 139-51.
- Skovmand, Roar, [Anm. af Erica Simon, *Réveil national et culture populaire en Scandinavie. La genèse de la højskole nordique 1844-1878*, Paris 1960.] *Orbis Litterarum XXI* 1966, s. 312-15. [Cf. Roar Skovmands omtale af værket i *Folkehøjskolen i Norden. Årbog 1963-64*, s. 89-93.]
- Skovmand, Roar, »Grundtvig, Holberg og Fana Folkehøgskule«. *Gamal Grunn VIII* (= *60-årsskrift for Fana Folkehøgskule*) 1975, s. 29-32.
- Sneen, Donald J., »The Hermeneutics of N.F.S. Grundtvig«. *Interpretation XXVI* 1972, s. 42-61.
- Thaning, Kaj, »Grundtvig, an Introduction«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 68-84.
- Thaning, Kaj, »Med Grundtvig i bagagen«. *Vartovbogen* 1978, s. 93-109.
- Thaning, Kaj, »Hvornår skrev Grundtvig 'O deilige Land' – og hvorfor?« *Præsteforeningens Blad LXIX* 1979, s. 306-12.
- Thing, Morten, »Illustrative klassikere: Om brugen af Pontoppidan, Grundtvig og Brandes«. *Hug!* nr. 5, 1975, s. 27-30.
- Thodberg, Christian, »Prædiken og salme hos Grundtvig, III: Omkring Sang-Værkets første bind 1836/37«. *Dansk Kirkesangs årsskrift 1973-74*, 1975, s. 24-57.
- Thodberg, Christian, »Var Grundtvigs nadversyn luthersk?« *Grundtvig-Studier* 1975, s. 7-32. [Foredrag holdt ved Grundtvig-Selskabets årsmøde i Århus 1973.]
- Thodberg, Christian, »Grundtvigs prædikener«. I: Sven Tito Aachen, m.fl. (red.), *Humaniora 1974-76*. Beretning fra Statens humanistiske Forskningsråd. Forskningssekretariatet, København 1977. S. 41-42. [Om forberedelsen af en udgave af Grundtvigs prædikener.]
- Thodberg, Christian, »Om 'Jesus, hvor er du dog henne'«. *Dansk Kirkesangs årsskrift 1975-76*, 1978, s. 89-95. [Henrik Glahn, »Om melodien«, s. 96-97.]

- Toftdahl, Hellmut, »Grundtvig og Søren Kierkegaard«. *Grundtvig-Studier* 1973, s. 30-49. [Engelsk resumé s. 225-32.]
- Toftdahl, Hellmut, »Grundtvig og mystikken«. *Grundtvig-Studier* 1974, s. 8-25. [Engelsk resumé s. 91.]
- Witkowski, Leon, »N.F.S. Grundtvig, wielki duński wychowawca, myśliciel, poeta i działacz kultury«. *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego* (Gdańsk) 1974, s. 41-62.

V. Avisartikler

- Engberg, Poul, »Grundtvigs Göteborgstanke – en helt ny videnskab«. *Kristeligt Dagblad* 8.2. 1978. (Hertil Roar Skovmand, »Grundtvigs tanker og Kungälv anno 1978«, *smst.* 11.2. 1978.)
- Lindhardt, P. G., »Grundtvig contra Kierkegaard: Menneskeliv og kristendom«. *Weekendavisen* 22.11. 1974.
- Mortensen, Viggo, »Striden om Grundtvig – belyst gennem nogle nye udgivelser«. *Information* 2.8. 1974. [Om Jørgen Elbeks og Ejvind Larsens Grundtvig-opfattelser, samt om *Grundtvig-Studier* 1973.]
- Nägele, Horst, »Sandhedskærlighed – skolen for livet«. *Jydske Tidende* 5.6. 1977. [Om Grundtvigs mulige betydning for K. O. Schmidt.]
- Thodberg, Christian, »Salmen, som Grundtvig fik julenat«. *Berlingske Tidende* 24.12. 1975.
- Wahlström, Sture, »En odödlig vårdpsalms skapare«. *Bohusläningen* 27.3. 1975.
- Østerby, M., »N.F.S. Grundtvig Superstar«. *Fyens Stiftstidende* 30.8. 1974. [Især om Ebbe Kløvedal Reich og Ejvind Larsens »Til kamp mod dødbideriet«.]

*

- Grundtvig-Studier* 1974-1978. Udgivet af Grundtvig-Selskabet af 8. September 1947. Under redaktion af Gustav Ålbeck og William Michelsen. Danske Boghandleres Kommissionsanstalt, København 1974-78. 96, 87, 78 og 313 s.
- 1974) Jens Kruuse (*Jyllands-Posten* 26.3. 1975), vm [v: Viggo Mortensen] (*Information* 12.3. 1975).
- 1976) Poul Engberg (*Kristeligt Dagblad* 22.6. 1977).
- 1977-78) Se ovf. u. II: Christian Thodberg (red.), *For sammenhængens skyld*.

VI. Varia

- Antologi af nordisk litteratur*, VI: *Perioden 1825-1865*. Redigeret af Karen Sonne Jakobsen, Finn Hauberg Mortensen og Inger Lise Nordsborg. Samlerens Forlag, København 1973. Indledningen s. 28-29 og 40-41, samt tekstudvalget s. 122-26, 149-61, 272-73 og 291-93.
- Grundtvigsange*. Tekst: N.F.S. Grundtvig. Musik: Leif Varmark. Udførelse: Bådteatret.

- Artist ALP 510. Edition Wilhelm Hansen, København 1974. [LP-plade, hvortil teksthæfte bl.a. med kommentarer af Ejvind Larsen og Ebbe Kløvedal Reich.]
- Grundtvigsange. Til kamp mod dødbideriet.* En burlesk af Ejvind Larsen og Ebbe Kløvedal Reich. Musik: Leif Varmark. Edition Wilhelm Hansen, København 1974. 16 s. [Indeholder tekster af N.F.S. Grundtvig samt E.L. og E.K.R. fra Bådteatrets stykke, bl.a. fem sange, som er medtaget på ovennævnte LP; desuden fem sange, som *kun* findes på pladen.]
- Henrich Steffens – en mosaik.* Udgivet af Aage Jørgensen. Med et ikonografisk bidrag af Povl Eller. Akademisk Forlag, København 1977. S. 18-19, 24-33, 91-92 og 107-10.
- Levende dansk lyrik fra folkevisen til Drachmann. En antologi.* Redigeret af Poul P. M. Pedersen. 3. reviderede udgave. Vinten, København 1978. 580 s. [Grundtvig, s. 225-79.] [1. udgave, 1949; 2. udgave, 1963.]
- Nordtext*, udgivet af Nordisk Institut ved Aarhus Universitet, 7. årg., nr. 3, marts 1978: »Specialeoversigt 1932-1977«. 44 s. Med supplement i 8. årg., nr. 1, februar 1979, s. 31-38. [Heri fortegnes følgende Grundtvig-specialer: K. Hyldgaard-Jensen, »Grundtvigs sprog«, 1940; Kristian Steffensen, »Grundtvigs skoletanker belyst i forhold til hans folkelige og kirkelige anskuelse«, 1951; Jørgen Sørensen, »Grundtvig og Brorson-salmen – set i sammenhæng med Grundtvigs syn på en fornyelse af anden ældre dansk salmedigtning«, 1962; Hellmut Toftdahl, »N.F.S. Grundtvig i lys af Søren Kierkegaard«, 1967; Hanne Birgitte Juhl-Sørensen, »Grundtvigs poetik efter krisen i 1810«, 1971; Knud Sølvbjerg, »Grundtvigs tanker om antropologi og digtekunst i tiden 1814-1828«, 1976; Peter G. Wemmelund, »Tvillingliv og ægteskab – en undersøgelse af N.F.S. Grundtvigs højskoletanke, dens personlige forudsætninger og dens virkeliggørelse«, 1978; Anna Margrethe Zachariasen, »Den personlige baggrund for Grundtvigs kristelige gennembrud«, 1978.]
- Salmer.* Udgivet af Thorkild Borup Jensen i Dansklærerforeningens studieserie. Gyldendal, København 1976. 103 s. [Heri indledning, noter og arbejdsforslag; nr. 9c og 9d er Grundtvigs 1. og 4. oversættelse af »Christ stod op af Døde«, nr. 13a er »Tag det sorte Kors fra Graven!«, 13b og 13c er oversættelser af denne salme til engelsk ved P.C. Paulsen og til tysk ved W. Görnandt, nr. 18b er Grundtvigs bearbejdelse af Oehlenschlägers »Lær mig, o Skov, at visne glad«, og nr. 25 er »Udrundne er de gamle Dage«.]
- Winge, Mette (red.), *Danske læsebøger 1900-1959. Bidrag til en undersøgelse af den litteraturhistoriske selektion.* Danmarks Biblioteksskole, København 1974. S. 54-60. (Studier fra Danmarks Biblioteksskole, 9.)
- Winge, Mette (red.), *Danske læsebøger og litteraturudvalg til undervisningsbrug 1960-1975. Bidrag til en undersøgelse af tekstbegrebets udvikling.* Danmarks Biblioteksskole, København 1979. S. 140-42. (Studier fra Danmarks Biblioteksskole, 32.)